

CELOVČANSKI Vestnik

Lefnik XXX.

Celovec, petek, 11. april 1975

Štev. 15 (1705)

Prihodnji teden se bomo spet posebno živo spominjali tistih usodnih aprilskih dni, ki bodo ostali neizbrisno zapisani v zgodovini koroških Slovencev.

Spominjali se bomo 14. in 15. aprila 1942, ko so nacistični oblastniki in njihovi pomočniki začeli množično uresničevati zločinski načrt za iztrebitev slovenskega življa na Koroškem — načrt, ki so ga po izpovedi takratnega gauleiterja Rainerja pripravljali že v času prve republike v takojmenovanih domovinskih krogih, zlasti v koroškem Heimatbundu, ki je nastal kot naslednik prvotnega Heimatdiensta. Spominjali se bomo vseh drugih številnih žrtev, ki jih je naše ljudstvo doprineslo v nacistični dobi — vse od Mičejevih in Ročičjakovih v škocijanski občini preko Peršmanovih v Podpeci pri Železni Kapli tja do obglavljenih selskih junakov; pa vseh tistih, ki so trpeli v

Položaj manjšin v Avstriji

ponovno pred forumom Združenih narodov

Na sedežu OZN v New Yorku se je prejšnji teden začelo 11. zasedanje tako imenovanega odbora osemnajsterice, to je posebnega odbora Združenih narodov, ki se bavi z vprašanji odprave vseh oblik rasne diskriminacije, vključno diskriminacije narodnih manjšin. Med drugimi je na dnevnem redu sedanjega zasedanja tega odbora tudi obravnavanje akcije 29. zasedanja glavne skupščine OZN v zvezi z letnim poročilom komiteja o tem, kako izvajajo konvencije in druge mednarodne instrumente, ki so povezani s položajem narodnih manjšin.

Kakor znano, so lani v tem komiteju obravnavali avstrijsko poročilo o izvajanju konvencij o odpravi vseh oblik diskriminacije in pri tem od avstrijske vlade zahtevali, da mora v prihodnjem poročilu navesti natančne informacije o uresničevanju odredb te konvencije, še posebej pa o resničnem položaju slovenske in hrvaške manjšine.

V „odboru osemnajsterice“ je med razpravo o tem, kako so na lanskem zasedanju glavne skupščine sprejeli poročilo tega odbora, jugoslovanski predstavnik Naste Čalovski (ki je prvi podpredsednik odbora) ponovno omenil položaj slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji ter opozoril, da se ta položaj nenehno slabša. Prav tako je opozoril, da se v Avstriji širijo sile

nacizma in fašizma, v ilustracijo razmer pa je navedel tudi dejavnost koroškega Heimatdiensta. Končno je omenil, da v Avstriji pripravljajo poseben popis prebivalstva ter ugotovil, da s tem nameravajo umetno spremeniti etnični sestav.

Ko smo ob lanskem zasedanju tega odbora zapisali, da je bila Avstrija pred svetovnim forumom obložena, da vodi diskriminacijsko in asimilacijsko manjšinsko politiko in da s potvarjanjem resnice o položaju manjšin zavaja mednarodno javnost, so določeni krogi histerično zakričali, da blatimo Avstrijo, ter zahtevali celo ukrepe proti našemu listu. Razburjenje je seglo do vladne ravni, kjer so obljubili razčiščenje vprašanja na osnovi uradnega protokola o zasedanju odbora OZN.

Na tako razčistitev zdaj zaman čakamo že celo leto. Vse kaže, da je zadeva „zaspala“. To pa je vsakomur zanimivo in značilno, kajti molk samo še ponovno potrjuje pravilnost našega takratnega poročila; hkrati pa tiste, ki so se lani delali užaljene ter so kričali po „ukrepih“, razkrinkuje kot nelilce narodnostne mrznje, kot hujšakače proti slovenski narodni skupnosti in njenim pravicam. Ravno to njihovo početje pa najbolj škoduje ugledu Avstrije v svetovni javnosti in pred mednarodnimi forumi!

Opera SNG iz Ljubljane gostuje spet v Celovcu

Na povabilo Slovenske prosvetne zveze bo ansambel Opere SNG iz Ljubljane v nedeljo 27. aprila 1975 gostoval v Celovcu ter ob 15. uri v Mestnem gledališču uprizoril

komično opero Bedriha Smetane

Prodana nevesta

Ljubitelji slovenske operne umetnosti prisrčno vabljeni!

Vstopnice v predprodaji pri krajevnih prosvetnih društvih in v pisarni Slovenske prosvetne zveze ter eno uro pred predstavo pri blagajni Mestnega gledališča.

Slovenska prosvetna zveza

Da ne pozabimo!

gestapovskih zaporih in v taboriščih smrti. Spominjali pa se bomo tudi vseh onih, ki so se nasilju uprli z orožjem v roki ter s svojim življenjem položili temelje za boljše življenje v svobodi in enakopravnosti.

Svojih žrtev se koroški Slovenci ne spominjamo iz želje po maščevanju. Spomin nanje nam je sveta dolžnost, ker so prav te žrtve bile cena, ki smo jo plačali, da bi v bodoče tudi naš človek lahko živel brez strahu pred bodočnostjo. Za ceno teh žrtev smo si priborili člen 7 državne pogodbe, ki je „veliko pismo“ naših pravic, jamstvo obstoja in nemotnega razvoja slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Predvsem pa obujamo spomin na tedanje dogodke zato, da jih nikdar ne bi pozabili, ker le tedaj, če bomo ohranili živ spomin na takratne grozote, bo uspelo preprečiti, da bi se kaj podobnega še kdaj ponovilo. Ta naša skrb niti ni neupravičena ali pretirana. Že enkrat smo doživeli in na lastni koži občutili, da je le majhen korak od nemškega nacionalizma do nacizma. V zadnjem času pa smo v Avstriji in še posebej na Koroškem čedalje pogostejše pričaje pojavov, ki opozarjajo na nevarnost zopetnega oživiljanja prav tiste miselnosti, ki je že enkrat našla utelešenje v zločinskem režimu fašizma.

Letos obhajamo 30-letnico zmage nad fašizmom. Ta obletnica daje povoda dovolj, da se polni hvaležnosti poklonimo spominu vseh tistih, ki so se borili, trpeli in umirali v letih velikega protifašističnega boja, v katerem so svobodoljubni narodi s krvjo pisali nove zakone mednarodnega sožitja in enakopravnega sodelovanja. Obhajamo pa tudi 20-letnico podpisa avstrijske državne pogodbe in ta obletnica nas zavezuje, da zvesto čuvamo pridobitve, ki smo si jih priborili za visoko ceno ogromnih žrtev, ki smo jih doprinesli, ko smo se koroški Slovenci na strani zaveznikov borili za uničenje nacizma in s tem tudi za zopetno vzpostavitev demokratične republike Avstrije.

Ko se v teh dneh še posebno živo spominjamo trpljenja in žrtev našega ljudstva v preteklosti, potem naj bo ta spomin hkrati tudi opozorilo Avstriji, naj končno izpolni svoj dolg, ki ji ga nalaga državna pogodba — temelj njene svobode in neodvisnosti!

JUGOSLOVANSKI PREDSEDNIK TITO:

Nikomur ne bomo dovolili

da bi zmanjševal prispevek Jugoslavije v borbi proti fašizmu

Prejšnji teden je bil jugoslovanski predsednik Tito na obisku v Makedoniji in na Kosovu, kjer je imel vrsto pogovorov z vodilnimi forumi ter z delovnimi kolektivi, medtem ko mu je prištinska univerza podelila častni doktorat. Predsednik Tito je imel ob tej priložnosti več pomembnih govorov, v katerih je zavzel stališče k raznim aktualnim problemom.

Tako je v Prištini spregovoril med drugim tudi o vprašanju mednarodnih odnosov na splošno in posebej v Jugoslaviji. Poudaril je, da je eno velikih vprašanj družbenega razvoja, iz katerega so napredne sile delale izpit, tudi nacionalno vprašanje. „Njegov pomen za razvoj skupnih družbenih odnosov potrjuje tudi sodobni razvoj človeštva. Danes je v večnarodnih skupnostih ali v meddržavnih odnosih družbeni in gospodarski napredek nemogoč brez spoštovanja in uveljavljanja nacionalnih individualnosti in uresničevanja enakopravnosti vseh narodov in narodnosti.“

Danes na vseh straneh sveta potrjujejo velikanški pomen boja narodov za njihovo narodno svobodo in enakopravnost ter pomen povezanosti tega boja z revolucionarnimi gibanji in iskanjem poti k socializmu, je dejal predsednik Tito ter naglasil, da je socialistična revolucija v Jugoslaviji pokazala mobilizatorsko in ustvarjalno moč ter dosegla zgodovinsko zmago ravno zaradi tega, ker je narodnoosvobodilnemu boju dala izrazito razredno vsebino. Ravno tako je imela KPJ jasno politiko reševanja nacionalnega vprašanja. „To je bila in ostaja trajna značilnost naše revolucije. Brez pretiravanja lahko rečemo, da so jugoslovanski komunisti s tem, da so povezali vse napredne sile v družbi, storili veliko dejanje tudi v

reševanju nacionalnega vprašanja. Uspelo jim je, da so tukaj na Balkanu, ki je bil znan po zagrizenih nacionalnih spopadih, imperialističnih spletkah in grobem socialnem in nacionalnem zatiranju, ustvarili socialistično skupnost, v kateri živijo narodi in narodnosti Jugoslavije svobodni in popolnoma enakopravni.“

Na pogovoru z republikanskimi političnim aktivom SR Makedonije v Skopju pa je predsednik Tito spregovoril predvsem o 30-letnici zmage nad fašizmom in pri tem zlasti ostro zavrnil poskuse vseh tistih, ki skušajo zmanjševati prispevek Jugoslavije v borbi proti fašizmu ter podcenjevati narodnoosvobodilni boj jugoslovanskih narodov. Dejal je, da 30 let po zmagi nad fašizmom nekateri spet podcenjujejo jugoslovansko narodnoosvobodilno vojno, v kateri je padlo 1.700.000 ljudi. Spomnil je, da je bila leta 1941 Jugoslavija edina v Evropi, ki je vzdignila roko proti fašizmu. „Mi smo že jeseni leta 1941 imeli 80.000 vojakov, se pravi partizanov. Dvainštiridesetega smo jih imeli že 300.000. Takoj na začetku leta 1942 smo začeli ustanavljati redno armado in še prej smo krepili partizanske odrede. Kdo je imel takrat to v Evropi? Nihče!“

Po tridesetih letih pa kljub vsemu temu poskušajo spet podcenjevati boj jugoslovanskih narodov, je dejal predsednik Tito in potem poudaril: „S tem žalimo naše žrtve. Če mi živi ne moremo dokazati, da smo bili mi tisti, ki smo se bojevali, naj govorijo mrtvi, naj govori 1.700.000 ljudi, ki so žrtvovali življenja v tem boju. Po številu žrtev — tukaj ne upoštevam Sovjetske zveze — se lahko samo Poljska, ki je prav tako imela ogromno žrtev, primerja z Jugoslavijo. Danes pa

nam nekateri spet ne priznavajo tega. Čež take reči ne moremo iti molče. Dolžni smo, da v imenu tistih žrtev, ki so padle, govorimo in protestiramo proti temu. Zato moramo tridesetletnico zmage nad fašizmom v naši državi proslaviti tako, kot naš boj tudi zasluži. Ne bomo dovolili, da bi zunaj kdo omalovaževal žrtve, ki so padle pri nas, ne da bi to ostalo brez našega odgovora. Jugoslavija je v minuli vojni na strani zaveznikov dala največ, kar je mogla dati — dala je vsakega desetega človeka. Mar lahko potlej molčimo? Ne moremo!“

Nato je predsednik Tito spomnil na boje za osvoboditev Jugoslavije in omenil, da so se partizani tri leta vojskovali s tistim, kar so uplenili sovražniku. Prvo pomoč so dobili šele pozimi 1943, v glavnem pa je pomoč prihajala leta 1944, in sicer predvsem preko Italije, 1944 in 1945 pa so dobili še težko oborožitev od Sovjetske zveze. Pri osvoboditvi Beograda so v smislu dogovora sodelovale tudi sovjetske in v manjšem obsegu še bolgarske enote, ki pa so potem šle naprej na Madžarsko, medtem ko je jugoslovanska vojska sama osvobajala svojo domovino.

„Mi smo Jugoslavijo naprej osvobajali sami,“ je poudaril predsednik Tito, „celotno ozemlje od Dalmacije in čez gore do Trsta in avstrijske meje. Na avstrijski meji smo zajeli 250.000 Nemcev — celotno balkansko armado skupaj z njenim komandantom von Löhrom, ki smo ga kasneje ustrelili kot vojnega zločinca. Takšna so torej zgodovinska dejstva in nič drugačna. Vse, kar zdaj počenja, da bi spodkopali naš boj — je iz trte izvito. Ne morejo ga spodkopati. Zakaj mi smo še tu, živi in nenehno bomo opozarjali, kaj je resnica, kaj pa tisto, kar nam zdaj podtikajo.“

Sejem „Alpe-Adria“ v Ljubljani

dejavnik širše povezave in sodelovanja

14. mednarodni sejem „Alpe-Adria“ v Ljubljani je z letošnjo prireditvijo prerasel prvotno obliko vzorčnega sejma v sejem splošno potrošniškega značaja. S tem je sejem „Alpe-Adria“, sprva organiziran zaradi maloobmejnega prometa Slovenije z Avstrijo in Italijo, dobil značaj mednarodnih gospodarskih odnosov v širšem sklopu držav.

Ob otvoritvi letošnje sejemске manifestacije 3. t. m. je direktor Gospodarskega razstavišča Leopold Krese nakazal tendence bodočega razvoja sejma „Alpe-Adria“. Ugotovil je, da sprčo vse večjega povezovanja domačega gospodarstva s sosednimi in srednjeevropskimi gospodarstvi, kakor tudi zaradi delovanja tržnih zakonitosti, prvotni koncept maloobmejnega prometa ne ustreza več. Zato bo sejem „Alpe-Adria“ v bodoče zajemal širši gospodarski prostor Jugoslavije z vsemi sosednimi državami in ostalimi zainteresiranimi državami v Evropi.

Prireditve „Alpe-Adria“ bo v bodoče odražala celovito manifestacijo sosedskega sodelovanja tako na gospodarskem, kulturnem, športnem in drugih področjih. Gospodarski del pa bo specializiran na posamezne zvrsti odnosno panoge gospodarstva.

Izhajajoč iz takega koncepta je Gospodarsko razstavišče organiziralo letošnji sejem „Alpe-Adria“ v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije in Gospodarsko zbornico Hrvatske, s celotno trgovinsko mrežo in z vsemi potencialnimi razstavljalci in proizvajalci. Priprave na sejem so se razvijale v smereh:

— razvijanje vsehstranskega gospodarskega sodelovanja, kulturnih in prijateljskih stikov;

— sklepanje notranjetrgovinskih in zunanjetrogovinskih poslov;

— strokovno informiranje potrošnika o novih proizvodih, njih uporabi in možnosti nakupa razstavljenih proizvodov.

Sprčo širšega koncepta se letošnji sejem „Alpe-Adria“ odlikuje po bogatejši vsebini in po povečanem interesu domačih in tujih razstavljalcev. Od skupno 241 firm iz 11 držav je 116 domačih in 125 inozemskih. Največ razstavljalcev je iz Italije in Avstrije, sledijo Zahodna Nemčija, Švica, Anglija, Danska, Francija, Japonska, Nizozemska in Združene države Amerike. S kolektivnimi vzorčnimi razstavami so na sejmu prisotne tudi zbornice štirih italijanskih mest in Zbornica obrtnega gospodarstva za Koroško.

14. sejem „Alpe-Adria“, ki se predstavlja

z zahtevnejšim programom kakor dosedanje prireditve, je smiselno razdeljen po skupinah: prehrabeni artikli, oprema za dom, gospodinjstvo in gostinstvo, naredi si sam, kmetijska mehanizacija ter šport, rekreacija, lov in ribolov. Razen eksponatov teh skupin so na sejmu razstavljeni tudi tekstilni in plastični proizvodi, izdelki kemične industrije, avtomobilska oprema, foto kamere in drugi artikli.

Relativno slaba zastopanost avstrijskih firm na sejmu „Alpe-Adria“ je simptomatična za neurejeno blagovno menjavo med obmejnimi območji Koroške in Slovenije. Medtem ko je med Jugoslavijo in Italijo meja za obmejni blagovni promet široko odprta in le-tega podrobno urejajo tržaški, gorški in videmski sporazumi, med Avstrijo in Jugoslavijo takih dogovorov ni. Obmejni blagovna menjava med Avstrijo in Jugoslavijo se razvija pretežno le v okviru sejemskih sporazumov, medtem ko sporazum o obmejnem prometu oseb ne ureja tudi obmejnega blagovnega prometa.

Dejstvo, da se blagovna menjava med obmejnimi območji Koroške in Slovenije odvija le v okviru globalnih aranžmajev in da ni višjih oblik sodelovanja, ima svoj odraz tudi na višino globala vrednosti sejemskih menjav: medtem ko znaša odobreni global za menjavo blaga z Italijo v okviru sejemškega sporazuma 2400 milijonov lir, je global za sejemsko menjavo blaga z Avstrijo običajen na 20 milijonov šil, v vsako smer.

TELEVIZIJSKO PRIČEVANJE

Dokumenti o drami na Koroškem

Ljubljanska televizija je v zadnjem času dvakrat predvajala dokumentarni film „Bog nas varuj revolucij in rdeče poplave“, ki se bavi z aktualnimi dogodki na Koroškem. O filmu, ki je res prepričljiva podoba današnje „koroške stvarnosti“, je napisala Zorica Tucakovič v tedniku „Komunist“ izredno dobro oceno, ki jo ponatiskujemo tudi v našem listu.

Niti najtočnejša ustna informacija niti najizčrpnije časopisno poročilo ne bi mogli tako plastično predstaviti atmosfero nacistične obnove na avstrijskih tleh, kakor to lahko stori in kar je tudi storila televizija, ko je emitirala dokumentarni film ljubljanskega studia „Bog nas varuj revolucij in rdeče poplave“. Od začetnega motiva — drame nekega človeka, ki je žrtev nacističnega nasilja — je oddaja prerasla v dramo našega slovenskega življa na Koroškem, izpostavljenega psihozi sovraštva in strahu, grožnjam in oporekanju najosnovnejšim etničnim pravici in tako postala nedvoumen in najbolj avtentičen dokument o življenju pogankov fašistične ideologije, ki ji pred tridesetimi leti niso čisto spodrezali korenin. Ali niso mnogi Hitlerjevi krvniki, kakor na primer Eichmann, uspeli pobegniti ravno s tega ozemlja?

Več kot podatki, ki smo jih že vedeli o rušenju partizanskih spomenikov in dvojezičnih napisov, o pritiskih na slovenske otroke pa tudi na njihove starše, ki jim kratijo pravico do dvojezičnega pouka, o vsokodnem maltretiranju, več kot smo o vsem tem zvedeli preko tiska, so nam na tem živem traku povedali sami udeleženci nekega razjarjenega zborovanja, ti z mržnjo in zaslepljenostjo iznakaženi obrazi, ta divji vrtilinec množice, ta pošastna enoglasnost neke melodije, ki budi spomine na preteklost, to ponorelo odobravanje živi karikaturi na govorniškem odru, ki je z vsemi svojimi gestami in gibli, s pretnjami in s prenapetim zanosom spominjala na avtorja knjige „Mein Kampf“.

Sleheri detajli, ki ga je ujelo ostro oko televizijske kamere, sleheri zvok, ki se je vtisnil v občutljivi magnetofonski trak, je vzbujal vtis, kot bi prišel iz tistih davnih, vendar še ne pozabljenih „noči dolgih nožev“...

— Pri nas bi morali imeti vsaj majhnega Hitlerja...

— Vprašajte Ljubljano, kaj je bilo z drugimi nemškimi mesti, z Mariborom, Ptujem, Celjem...

— Naj bodo zadovoljni, da jih pustimo živeti v demokratični Avstriji...

— Ne smemo dovoliti, da bi pri nas poveljevali partizanski boj...

— Noben mednarodni dogovor nam ne more preprečiti, da ne bi uresničili svojih težej...

To je samo nekaj iztrganih stavkov, ki so jih izgovarjali ljudje, prežeti s sovraštvom, ljudje, ki jim je v očeh gorel ogenj neutrušenega nasilja... Edina svetla stran te norosti in slepote je bila ta, da med množico ni bilo veliko mladih ljudi. Neki Slovenec tudi trdi, da vsa nesreča izvira od tod, ker po vojni niso izgnali in uničili vseh nacistov. Mnogi med njimi so ostali tu in živeli naprej kot da se ne bi nič zgodilo. Seveda vsi ti predstavlajo veliko nevarnost tudi za življenjske interese avstrijskega naroda.

Umirjeno in s prizvokom neomahljivega odpora so v tej oddaji govorili mnogi vidni člani naše slovenske skupnosti na Koroškem in navadni občani, govorili so doktorji, književniki, učitelji, kmetje, delavci in študenti. Vsi so sklenili vztrajati, braniti svoje eksistencialne pravice na tej zemlji, ki so jo obdelovali njihovi dedje in očetje, na kateri so se rodili, se borili zanjo in umirali. Vse občudovanje zasluži ta njihova stojnost, zasluži pa tudi našo skupno skrb in podporo.

Veliko bolj impresivno kakor kakršenkoli festivalski dokumentarni film je „Bog nas varuj revolucij in rdeče poplave“ v gledalcu lahko vzbudil ravno tisto, kar je cilj dokumentarnega filma; to pa je aktiven odnos do dogodkov, o katerih je govoril. Vseboval je življenjskost in moč, kakor vsak avtentičen dokument, zlasti dokument časa, v katerem živimo, ali ki se ga spominjamo. Njegovo moč pa je še povečala zasluga avtorjev, da so ga tako spretno prevedli v jezik televizijskega dokumentarnega filma. Morda njegovi avtorji niso niti slutili, da so ustvarili dragoceno zgodovinsko pričevanje in hkrati nepretno, vendar prepričljivo in pretresljivo filmsko delo. Televizija pa je z njim posredovala enega tistih svojih dragocenih trenutkov, zavoljo katerih nam je postala nujno potrebna.

„Iredentizem“

Morda je izjava predsednika koroškega deželnega zbora Rudolfa Tilliana na prvi seji 19. marca po volitvah služila, kot smo lahko slišali, „prihodnjemu sodelovanju vseh pozitivnih sil“, v duhu „Koroška enotna in svobodna“, kot je podčrtal govornik. Toda to se bo dogajalo, kot izhaja iz njegovih nadaljnjih izjav, na podlagi izjave, ki jo je dal 1. 1949 deželni glavar Wedenig. Tako kot ta je namreč Tillian pri oceni nedavnih volitev uporabil stavek, da je „manj kot en odstotek volilnih upravičencev, med katerimi je bila večina zapeljanih, glasoval za stranko iredentistov“.

V obeh primerih so tisti, ki so volili slovensko listo, enako politično diskreditirani. Koroški Slovenci, ki so se odločili za Koroško enotno listo, so potemtakem protiaustrijski elementi, državni sovražniki. Ni treba posebej poudarjati, da je takšna kategorizacija enega vodilnih koroških socialističnih prvakov voda na mlin velikonomeskih krogov, posebno Kärntner Heimadientista, ki uporablja podobne termine in trditve že vsa leta svojega obstoja proti vsem, ki odločno zahtevajo manjšinsko varstvo v duhu 7. člena državne pogodbe in zavračajo pri tem vsakršne „kompromise“ v škodo jasno zapisanih državnih obveznosti republike Avstrije.

Lahko bi dejali, da je predsednik Tillian s takim ravnanjem bolj kot kakorkoli drugače podprl tristranski sporazum z obema opozicijskima strankama v manjšinski politiki, katere namen je čim bolj omejiti tisto, kar manjšini sodi. Toda še več. To je hkrati prilivanje ognja na protijugoslovansko kampanjo; le-to velikonomeski krogi že tako razpihujejo posebno zato, ker se osrednji organizaciji koroških Slovencev v svojih prizadevanjih obračata tudi na državo, kjer živi matični narod, in to podporo tudi v celoti uživata.

Operacije z „iredentizmom“ so posebno nevarne v času, ko namerava Avstrija praznovati 20-letnico podpisa državne pogodbe, s katero je dobila spet neodvisnost in svobodo. Namenoma poudarjamo besedo dobila, kajti velika večina avstrijskega prebivalstva je do zadnjega podpirala nacistični vojaški in upravni stroj. Za neodvisnost in svobodo so se v usodnih dneh — z redkimi avstrijskimi izjemami — borili le koroški Slovenci. Ta boj je seveda veljal tudi njihovi narodnosti osvoboditvi. Oni so si zares svobodo priborili, drugim pa je bila velikodušno podarjena po uvidevnosti protihitlerjevskih zaveznikov.

Ce bodo v Avstriji obhajali tudi 30-letnico osvoboditve, tj. padca najhujšega zla človeštva, fašizma, bi na to resnico veljalo pomisliti. To naj bi storili posebno tisti, ki znova operirajo z „iredentizmom“ in pozabljajo na lastno, dejansko pronacistično „herrnvolkstvo“, kateremu so do zadnjega služili.

Srečko Panič
(Večer, Maribor)

Zahtevamo izpolnitev vseh obveznosti

ki jih nalaga Avstriji člen 7 državne pogodbe

Bralec našega lista nam je poslal dopis, v katerem opozarja na najnovejšo „ureditev“ vprašanja slovenskega uradnega jezika, v kolikor gre za uporabo v stiku s cariniki na meji. Ta ureditev se imenuje Dienstanweisung finančnega ministrstva ter nosi številko DAZ 223.059/12/74 z dne 20. 1. 1975. S tem službenim navodilom je bilo carinikom naloženo, da se morajo v stiku s potniki, če le-ti to zahtevajo, poslužiti slovenskega jezika, in sicer ne le ustno, marveč tudi pri pismeni carinski odpravi.

Kakor znano, so avstrijski državljani slovenske narodnosti pri prehodu meje doživljali že marsikaj neprijetnega, če so se hoteli poslužiti pravice, ki jim je zagotovljena v državni pogodbi in s tem tudi v zvezni ustavi: svojega slovenskega materinega jezika, ki je po členu 7 dodatno k nemščini priznan kot uradni jezik. S sedanjim službenim navodilom, ki ga je poslalo finančno ministrstvo carinskim uradom, naj bi bilo to vprašanje urejeno. Bo pa seveda šele praksa pokazala, kako daleč je pismena ureditev že prodrla tudi tja, kjer morajo besedam slediti dejanja.

Brez dvoma pomeni tudi taka ureditev korak naprej. Vendar pa je vse to še vedno le polovična rešitev, ki ne more biti zadovoljiva — ne za neposredno prizadete, avstrijske državljane slovenske narodnosti; pa tudi ne za državo samo, ki ji mednarodna pogodba nalaga jasne in nedvoumne obveznosti glede slovenskega uradnega jezika. S službenim navodilom, ki nikdar ni bilo javno razglašeno, to vprašanje ne more biti rešeno. To smo koroški Slovenci povedali že v zvezi z odlokom urada deželne vlade glede slovenščine v upravi, kjer je prav tako šlo le za interno službeno navodilo, o katerem je javnost zvedela samo po naključju.

Gotovo: pozdravljamo vsak korak, ki nas vodi naprej po poti k izbojevanju naših pravic. Toda slejkoprej zahtevamo popolno in globalno izpolnitev vseh obveznosti, ki jih nalaga Avstriji člen 7 državne pogodbe!

Ceprav se bo letošnja pomladanska prireditve graškega jugovzhodnega sejma začela že 3. maja (in bo trajala do 11. maja), so priprave že v polnem teku, razstavljeni prostor, ki obsega več kot 150.000 kvadratnih metrov, pa je bil že v začetku februarja v celoti oddan, tako da je uspeh sejemskega dogajanja v Gradcu tudi tokrat zagotovljen.

Glede udeležbe držav oziroma razstavljalcev se v primerjavi s prejšnjimi sejmi ne bo dosti kaj spremenilo. Tudi na letošnjem spomladanskem sejmu bo poleg Avstrije zastopanih še 41 drugih držav, med katerimi po številu razstavljalcev spet daleč pred vsemi ostalimi vodi Zvezna republika Nemčija (282 razstavljalcev). Drugo mesto zavzema — kakor že lani jeseni — Italija s 108 razstavljalci pred Jugoslavijo (75), ki že dolga leta spada med glavne udeležence tako po številu zastopanih podjetij, še zlasti pa po številu obiskovalcev

graškega sejma, saj jih ob vsaki sejmski prireditvi naštetejemo okoli 80.000 in še več, kar predstavlja dobrih 20 odstotkov celotnega obiska.

Skupno se bo letošnjega spomladanskega sejma udeležilo

s stroji in napravami za poljedelstvo, sadjarstvo in vinogradništvo; strokovni sejem za gastronomijo z obsežno ponudbo za gostinstvo; nadalje razstava pohištva, tekstilij in usnja, radio in TV, kino in optika, igrače,

Graški jugovzhodni sejem

pripravljen za pomladansko prireditev

1973 razstavljalcev, in sicer 1112 iz Avstrije (od tega 28 iz Koroške) ter 861 iz drugih držav. Pretežna večina razstavljalcev odpade na včlanjene in pridružene države EGS, namreč 70,9 % vključno Avstrije pa celo 87 %, na vzhodnoevropske države odpade 2,5 %, na ostale evropske in prekomorske države pa 17,9 odstotka razstavljalcev.

Težišča spomladanske prireditve bodo sejem železarstva (edina razstava celotne avstrijske težke industrije); kmetijski sejem

otroška higiena, stroji za obdelavo kovin in lesa, transportna vozila, potrebščine za vrt, čolni, šotori itd. Med pomembne manifestacije graškega sejma je treba uvrstiti tudi posebno razstavo z naslovom „Mednarodno nasvetovanje za dopust“, na kateri številne države opozarjajo na svoje turistične zanimivosti in tako vabijo avstrijskega gosta. Prav tako pa spada med privlačnosti na graškem sejmišču „vinski grad“ z mednarodno vinskih pokušnjo ter restavracijo s

pristnimi madžarskimi specialitetami.

Povprečna udeležba na posamezni prireditvi graškega sejma znaša okoli 400.000 obiskovalcev; lani spomladi so jih naštel celo 430.000, zato pa jih je bilo jeseni — vsled izredno slabega vremena — nekoliko manj. Zadovoljiv obisk pričakujejo organizatorji sejma tudi letos, medtem ko je uspeh glede števila razstavljalcev že zdaj zagotovljen. Tako bo graški jugovzhodni sejem prihodnji mesec spet za devet dni pomembno zbiralistično mednarodnega poslovnega sveta ter širokega kroga interesentov, ki se zanimajo za najnovejše dosežke domačega in svetovnega gospodarstva. V času, ko tudi v Avstriji začnemo občutiti resna znamenja gospodarskega zaslaja, je taka konfrontacija med ponudbo in povpraševanjem gotovo še posebno zanimiva, potrebna in koristna.

Vsebina opere „Prodana nevesta“

Operni umetniki Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane nas bodo spet obiskali. Na povabilo Slovenske prosvetne zveze bodo v nedeljo 27. aprila ob 15. uri gostovali v celovškem Mestnem gledališču, kjer bodo uprizorili znano opero češkega skladatelja Bedriha Smetane „Prodana nevesta“. Sicer smo to priljubljeno delo iz operne literature spoznali že leta 1955, ko je v Celovcu gostoval operni ansambel SNG iz Maribora. Kljub temu pa nam bo po dvajsetih letih „Prodana nevesta“ spet dobrodošla in se že veselimo velikega kulturno-umetniškega užitka, ki ga nam bodo podarili operni umetniki iz Ljubljane.

V naslednjem objavljamo kratko vsebino opere.

Prvo dejanje

Trg z gostilno. Množica praznuje prošenje. Veselje in radost sijeta ljudem iz oči, le Marinka in njen ljubi Janko se držita čemerno ob strani. Marinka je namreč hči trdnega gruntarja, ki jo namerava močiti s sinom petičnega Tobije Mihe, Vaškom. Prav danes naj bi prišla stari in mladi k njim domov na ogled. Marinka pa je srčno vdana svojemu Janku in mu

privoljenja iz te moke nikakor ne more biti kruha. Kecal pa ima pred očmi kupčijo in procete, zato ne odneha. Marinkinu očetu svetuje, naj stopi v krčmo na pomenek s starim Tobijo, sam pa bo medtem spregovoril z Jankom, da vidi, kaj bi se dalo pri njem doseči s pametno besedo.

Drugo dejanje

V gostilni. Fantje in dekleta iz vasi so zbrani pri piru, pesmi in plesu. Janko zapoje pesem v čast svoje ljubljene, nakar se soba polagoma izprazni. Šele sedaj se upa vanjo Vašek, ki mu je mati doma naročila, naj gleda, da se bo svoji nevesti Marinki prikupil. Kmalu nato ga Marinka sama iztakne. Vašek je ne pozna, zato mu brž natvezi grozovito storijo o Marinkini nezvestobi in njeni kruti, človeku nevarni naravi, pri čemer katere bi imel ob njeni strani pravi peklen na zemlji. Vašku je ljubka in dobra „neznanka“ takoj všeč in ji da besedo, da ne bo vzel Marinke za ženo. Ko bi nato rad zapeljivo objel, se mu ta izvije in smeje uide. Zaljubljeni bedaček pohiti za njo. — V tem pride Kecal Janka, da bi z njim spregovoril na samem: če bi bil pripravljen odreči se Krušinove Marinke, bi mu mešetar izplačal na roko tri sto belih zlatnikov nagrade. Janko, ki o njem nihče ne ve, da je prvi Mihov sin in Vaškov polbrat, udari Kecalu v roko, a le pod tem pogojem, da bo Marinko dobil za ženo edino Mihov sin. Mešetar ne sluti skrite ukane, zato vesel skliče priče in ljudi, vpričo katerih Janko slovesno podpiše pogodbo in prejme denar. Navzoči so ogorčeni nad fantom, ki je za nekaj zlatnikov izdal in prodal nevesto.

Tretje dejanje

Trg pred gostilno. Potujoča cirkuška družina pride v vas in priredi kar na trgu za reklamo majhno predstavo. Vašek stika za svojo pobeglo „ljubico“, a se brž vname v novem ognju, ko zagleda lepo cirkuško plešalko Esmeraldo. Dekle ga zaprede

v svoje mreže in ga po naročilu cirkuškega ravnatelja pogovori, naj se za večerno predstavo obleče v medvedjo kožo in tako zamenja v vlogi medveda pijanega cirkuškega igralca. Plesoči medved je namreč glavna in najbolj priljubljena točka sporeda. Vašek takoj poizkusi z Esmeraldo in ravnateljem medvedji ples. Pri tem ga najdeta oče in mati, ki ga s Kecalom iščeta, da bi se končno uredili stvar z ženitvijo. Na splošno začudenje izjavi Vašek odločno, da noče Marinke, temveč tisto lepo „neznanko“, ki ga ljubi in ob katere strani ne bo imel pekla. A glej, v tem se že pojavi na prizorišču sama „neznanka“, ki seveda ni nihče drugi kot — Marinka. Povedali so ji, da jo je njen Janko prodal za tri sto zlatnikov in je zato v svoji prevarani ljubezni na moč nesrečna. Njena grenka bolečina se razvije v morje obupa, ko ji Kecal pokaže papir z Jankovim podpisom. Vaška se več ne brani, pač pa si izgovori rok za premislek. V ta namen jo puste samo, a že privihra prešerne volje Janko, da bi ji povedal svojo norčijo. Razžaljeno dekle pa mu ne pusti do besede, temveč izjavi pred roditelji, da bo vzela za moža Mihovega sina. Tedaj šele pride na dan presenečenje: Janko se izda za Mihovega sina in oče mora njegove besede potrditi. Marinka spregleda ljubčkovo zvijačo in pohiti v njegov objem. Nasedlemu Kecalu se vsi porogljivo in iz srca nasmejejo. V tem prilomasti iz cirkuša pobegli medved, sname pred prestrašenimi ljudmi glavo in se pokaže kot — Vašek. Osmočen Jankova mačeha odpele sina domov, Miha srečen stisne roke vrnivšemu se Janku in blagoslovi mladi par. Janko in Marinka slavita zmago svoje ljubezni.

„PRODANA NEVESTA“
Ljubo Kopal v vlogi Vaška

Sporazumevanju med narodi

služi dejavnost Avstrijsko-jugoslovanskega društva

„Avstrijsko-jugoslovansko društvo je seveda za izpolnitev člena 7 državne pogodbe, vendar ni njegova naloga, da bi vplivalo na obliko izpolnjevanja.“ Tako je bilo ugotovljeno na nedavni seji vodstva Avstrijsko-jugoslovanskega društva za Koroško v Celovcu, ko so pod predsedstvom dolgoletnega predsednika društva, nekdanjega namestnika deželnega glavarja Matthiasa Krassniga razpravljali o delu v tem letu.

S svojo dejavnostjo hoče Avstrijsko-jugoslovansko društvo prispevati k sporazumevanju med narodi. Zato bo ne glede na sedanje politične razlike nadaljevalo s svojimi prizadevanji, ki služijo boljšemu razumevanju med narodi in poglobitvi sodelovanja med sosednjima državama.

Društvo je tudi za tekoče leto pripravilo pester spored prirediteljev, kot so izleti v Slovenijo, predavanja in razstave, počitniško letovanje koroških otrok na Jadranu, srečanje novinarjev Koroške in Slovenije, „Večer srečanja“ v Vetrinju ob sodelovanju pevskih in plesnih skupin obeh dežel in podobno. Za letošnjo dvajsetletnico obstoja pa pripravlja Avstrijsko-jugoslovansko društvo še poseben izlet v Maribor, in sicer vožnjo s starim vlakom.

Fašistični napad

na slovensko šolo v Dolini pri Trstu

Fašistični skrajneži na Tržaškem so dolgo vrsto svojih izzivanj in atentatov obogatili za nov primer: prejšnji teden v noči med petkom in soboto so se znosili nad slovensko nižjo srednjo šolo v Dolini pri Trstu. V varnem zavetju teme so vdrli v prostore slovenske šole, kjer so pustošili, pred odhodom pa še zapustili svoj „podpis“, tako da v tem primeru tudi za oblasti ne bo težko ugotoviti, kje naj iščejo storilce. Na šolskih tablah so namreč v italijanščini izpisali sramotilna gesla proti Slovincem „Vsi Slovenci so svinje“, poleg tega pa še povedali „Tu so bile črne brigade“ ter kot „podpis“ dodali „W MSI“, kar naj pomeni: zmagala bo MSI (neofašistična stranka — cp. ured.).

Vsa slovenska in protifašistična javnost je novi primer fašističnega izzivanja najostreje obsodila. Dolinski občinski odbor se je takoj sestal na poseben seji in sprejel resolucijo, v kateri obsoja ponovni izzivalni napad fašistov na Slovence in njihovo ustanovo. Organe javne varnosti je občinski odbor pozval, da strogo ukrepajo; hkrati pa je pozval prebivalstvo, da se enotno združi proti takim primerom nestrpnosti.

Posebno izjavo je v zvezi z na-

padom na slovensko šolo sprejel tudi izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Trstu, ki je prav tako pozval odgovorne varnostne in sodne oblasti, da ukrepajo z vso odločnostjo ter izsledijo in strogo kaznujejo fašistične napadalce, pa tudi njihove mandatarje, ki jih glede na to, da so v šolskih prostorih pustili znak svoje pripadnosti, vsaj tokrat ne bi smelo biti težko izslediti. Predvsem pa poziva SKGZ upravne organe in politične sile na oblasti, naj z doslednim in aktivnim protifašizmom za vselej onemogočijo fašistično dejavnost, naperjeno proti demokratičnim pridobitvam in proti slovenski narodnosti skupnosti, ki je — kot je že bila v času dvajsetletnih črne strahovlade — v teh krajih spet prva žrtev fašizma.

Ob ponovnem fašističnem atentatu na slovensko kulturno-izobraževalno ustanovo bratom na Tržaškem izražamo polno solidarnost tudi koroški Slovenci, ki smo prav tako izpostavljeni izzivalnim napadom nacionalističnih in neonacističnih skrajnežev. V boju proti tem pojavom je potrebna združitev vseh demokratičnih in protifašističnih sil, ki ravno v teh dneh praznujejo 30-letnico zmage nad fašizmom.

ZONE SVETINA

274

UKANA

TRETJA KNJIGA

V mestu je pokalo vso noč. Bliskova skupina je s pomočjo domačih aktivistov že do polnoči polovila velik del najnevarnejših vojnih zločincev. Zvozili so jih na obalo in jih strpali v staro barkačo, kjer naj bi počakali dne, ko bodo osvobojeni zapor. Že proti jutru pa so pritiskali proti njim Nemci, ki so se iz obalnih utrdb umikali v mesto. Zdaj so imeli sovražnika na dveh straneh. Pokalo je iz vseh voglov, iz hišnih in kletnih lin, in nenadoma je nastala nevarnost, da bodo Nemci osvobodili ujete. Nič več ni bilo časa, da bi jih premestili kam drugam...

Bradat mornariški oficir od odreda je predlagal, da skrijejo v strojnico tempirano mino ter nato spuste ladjo brez posadke na morje, med nemške vojne ladje in čolne, ki so bruhali topovski ogenj na mestno obrobje, od koder so skušale vdreti v mesto brigade.

V prebliku rumeno zelene svetlobe, ki se je razlivala po gladini morja, je zaplula temna ladja s polomljenimi jambori v zaliv. V njenem razdrapanem trebuhu so godli straji, med poki granat so se slišali kriki izpod palubja.

„Naj gredo k hudiču!“ je rekel Blisk, ki je videl v zadnjih mesecih dosti gorja. Morje je bilo kot razlita nafta. Ladja je orala naprej v zaliv in nenadoma so jo obkrožili hitri bojni nemški motorni čolni kot morski psi bolno ribo. Nekaj svetlečih se rafalov iz težkih strojnic je usekalo po pločevini. Preden so se Nemci zavedeli, za kaj gre, je bruh-

nila v nebo strahovita eksplozija. Blisk je videl, kako se je vzpel kljun in vzkipelo morje. Velikanski črn vrtnec je požrl odsluženo morsko škaflo s tovorom vred...

14

Svet neznanega je neskončen, naše znanje je samo trepetajoč plamen v očesu teme. Prihodnost je vedno zastrta — iz preteklosti polzi skozi razpoko sedanjosti, ki je samo črna ločnica. Večna igra z nenehnim menjavanjem vlog... Tok reke, v katere gladini nastajajo in ugašajo slike... Tok je dogajanje, ki vodi k cilju, je razmišljal Primož in prelagal šarca z ramena na rame.

Zdaj so se bližali tej mejni črti neznanega z rahlo tesnobo v srcu.

Mračilo se je in kolona se je pomikala skozi redko borovje proti cesti. Le-ta se je kot bel trak nenadoma zalomila navzdol, na točki, kjer so upali, da bodo zagledali morje. Na pohodu so bili že ves popoldan. Čez Kras so šli v glavnem po stezah in skozi gozdove. Izogibali so se sovražnim kolonom in vsakemu spopadu. Zjutraj jih je našel posebni kurir korpusnega štaba. Komendant Tarzan je prebral kratko, šifrirano pismo:

„V mraku se po možnosti brez boja vtihotapite v Trst. Napadite cilje v skladu z nalogo VE-3. Povežite se z majorjem Greifom. Delujte po načrtu in brezpogojno obdržite zasedene objekte. Podpolkovnik Borštner.“

Podobno nalogo sta dobila jurišni bataljon 30. divizije in brigada Vojske državne varnosti.

V štabu so bili vznemirjeni. Kapetan Veljko in poročnik Boris sta sklicala bataljon in objasnili borcem njihovo zadnjo bojno nalogo. Govorila sta kratko, svečano in jasno, tako kot se spodobi pred jurišci, ki niso marali dolgih političnih govoranc in frazarjenja. Preden so odšli, so

očistili orožje in se oskrbeli z municijo iz skrivališč, kar je je kdo mogel nositi s seboj. Sicer pa so bili prepričani, da bodo dosti streliva tudi zaplenili.

Tarzan jih je še enkrat opomnil, na kaj vse naj pazijo pri pouličnih bojih, ki jih enota ni bila vajena.

Med poljo so se dvakrat izognili Nemcem. Samo streljal nad cesto, ki je držala v Vipavo, pa so morali čakati celo uro: mimo njih se je valila brigada četnikov kot čreda kosmatih in smrdljivih živali. Mimo so morali gledati dolgo kolono vojakov, pomešano s civilisti, ženskami, otroki in starci, ki so jih pobrali kot talce po kraških vaseh. Štab se je zedinil, da ne bo streljal nanje, zakaj bolje je, da četniki uidejo kamorkoli, ko da bi zavoljo njih na pragu svobode padel en sam naš človek.

Vojko je hodil pred Primožem. Rad bi se bil kaj pogovarjal z njim, toda Tarzan je zaukazal strogo tišino. Čim bolj so se bližali Trstu, tem bolj je naraščala napetost. Z brzostrelkami v rokah so prečkali cesto. Pol enote je bilo že v grmovju na nasprotni strani, ko jo je presekalo ostru brnenje motorja. Izza ovinka je pridrvel motor s prikolicco. Vozil ga je nemški podoficer s čelado, v prikolici pa je sedel višji oficir SS. Ne da bi kdo ukazal, so z obeh strani ceste užgali po njih z brzostrelkami. Oficirju je takoj omahnila glava. Voznik pa se je v hipu prilepil na balanco in kot puščica švignil mimo. Z blazno hitrostjo je prevozil ves ognjeni lok in jim živ izginil izpred oči.

Morda so tako negotovo streljali zato, da ne bi spet prišlo do pomote. Pred dvema dnevoma so dobili vesti, da bo prišla od Trsta čez Kras avtokolona četnikov. V osebnem avtomobilu da se bo najbrž pripeljal štab. Čakali so jih v požganem Komnu. Že proti jutru je v zasedo Zvonetove čete zapeljal osebni avto. Prereševali so ga. Prepozno so ugotovili pomoto: na Kras se je pripeljal pomočnik šefa korpusnega obveščevalnega centra kapetan Marjan s svo-

Poskusite!

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

za oddih in razvedrilo

BRANKO HOFMAN

Danes in še mnogo dni

Prenehala je z delom in prisluškovala. Nekaj je bilo. Po prstih, neslišno ko senca, se je premaknila naprej. Nič. Zmotila se je. Skrb pa ji ni dala miru. Uprla se je v jadra njegovega razpetega materinstva in jo gnala naprej, k otroški posteljici. Otrok je spal. Imel je ribje okrogla, na pol odprta usteca. Zelena okenska zavesa je bila spuščena. Varovala je otroka pred svetlimi brazdami sonca, ki se je zibkalo onstran, na modrem valovju neba, med čermi oblakov.

Vrnila se je k pomivanju posode s prežavo, živalsko hojo.

Popoldansko delo, koj po kosilu, jo je zmeraj izmučilo. Ni bila navadna utrujenost, bila je živčna prenapetost. Čutila je, kako lije vanjo s hudourniško silo nejevolja; ob zapornicah njene potrpežljivosti je rasla ko voda in se gostila v žabjo peno razdraženosti. Potem je tako prežava, vsa navzven, zaslišala glasbo. V so sednji sobi je tiho igral radio. Bilo je ko plivkanje vode nekje daleč, neopredeljeno, podobno visokemu intervalu tišine, ki jo slušni živec spreminja v zvok.

Nekaj časa je prisluškovala. A dolgo ni vzdržala. Tu je sedel mož v naslonjaču, s hrbtom proti njej. Ni se obrnil. Čutil je njeno prisotnost, a z nobenim gibom se ni izdal, da ve, da je za njim.

Zmeraj je bilo tako: čeprav je ni slišal, čeprav je ni mogel slišati, kadar je bila na primer na stopnišču, opoldan, ko se je vračala z dela, je skoraj zmeraj vedel za vsak njen korak. Prav zanesljivo je vedel, da se moti, ko je sam sebi dejal: prihaja, odprla je vrata, zdaj išče ključ, pri spodnji stopnici stoji, vzpenja se... Zanesljivo je vedel, da je vse to res, da se ne moti. Čutil je. Bilo je, kot bi bila povezana z radijskimi valovi: po jakosti valovnih sunkov je meril daljavo. Zanesljivo je vedel.

Mož v naslonjaču je imel glavo vrženo nazaj, vznav. Pošev mu je ležala, kakor glava Kristusa na križu, le bolj naravno. Na obrazu ista negibnost. Le okrog ustnic ni imel tistih ostrih potez, ki jih je začrtala revna, s trpko mistiko obremenjena fantazija tistega, ki je oblikoval Kristusa. Mož se je smehljaj. Nenavaden, komaj opredeljen smeh. Kakor v zadregi. A vendar več. Bil je smehljaj človeka, zaverovanega v svojo skrivnost. Z očmi navznoter, k skrivni zibki svoje prikrivane in zatajevanne sreče.

Zena za moževim hrbtom je rekla: „Ugasni radio. Otrok bo zbudil.“ Videla je, kako je sunkoma dvignil glavo. A še zmeraj se je smehljaj. Videti je bilo, kot bi še ležala nad njim, nenadoma vzdramljena, sanjska perut spanca. Potem je začutil v njenem glasu razdraženost in šepetaje ji je rekel:

„Kar ugasni ga. Pozabil sem, da igra.“

„Samo nase misliš.“

Te besede, pa tišina, so ga do kraja vzdramile. Slišal je, kako je žena ugasila radio in stopila k oknu. Vedel je, da se naslanja na okensko polico in si podpira glavo. To je bila njena drža; zmeraj, kadar se je spoprijemala sama s seboj, brez besed, v tišini, z nemo govorico očitavanja.

In v tej tišini je mož zaslišal brenčanje muhe na oknu, šum kril, drsa-joče noge na steklu in tope, enakomerne udarce njenega telesa. Muha se je zaletavala v šipo: vztrajno, z nepopustljivim trmežem, do kraja zaslepljena nad podobo pomladi, ki je dihala zeleno sapo zunaj, in vrtu, in še naprej, čez travnike na gozd, do obzorja. To brenčanje pa žena, negibna ob oknu, sta kanili v moža kapljo temnega žolča. Z občutkom krivde je rekel:

„Vem, da mislim samo nase. Vse drugo leži na tvojih ramenih.“

„Zaradi otroka sem rekla.“

„Lepega dne ti bo vsega dovolj.“

„Oh, nikar ne govori tega, saj veš, da nisem mislila tako.“

„Spi?“ je vprašal mož.

„Spi.“

„In ko se bo zbudil, ga boš peljala na sprehod?“

„Bom. Tako kot vsak dan.“

„Tako kot vsak dan,“ je rekel mož zamišljeno. Zdaj je sedel togo vzravn v naslonjaču, z glavo proti oknu,

kakor vojak na straži, ki mu predpisi ne dovoljujejo, da bi jo obrnil.

„Zunaj sije sonce, kajne?“ je vprašal mož.

„Sije.“

„Čutim ga.“

„Utrujal!“ je rekla žena. „V kosti se vleže! vsa zbita sem prišla domov.“

Mož je čutil, da se mu hoče tako, posredno, opravičiti za prejšnjo grobost in da bi ne potrgal te tanke nitke njegovega sporazumevanja, je rekel:

„Šel bi z vama na sprehod, ampak zdaj, ko je še tako majhen, imaš dovolj opravka z njim. Z menoj bi imela skrb več.“

„Sam veš, da...“ Umolknila je, ker je čutila, da ne more prikriti drhtenja v glasu.

„Potem, potem bom šel, ko bo tako velik, da me bo on lahko vodil.“

Zena je molčala. In vznemiril se je, kot bi električni tok udaril vanj:

„Je kaj navzkriž?“

„Kaj bi naj bilo?“

„Je morda bolan?“

„Če bi bil, bi ti povedala,“ je rekla z ubitim glasom.

„Čemu potem sloniš tako negibno ob oknu?“

„Počivam. Rekla sem ti, da sem utrujena.“

Njen odgovor ga ni do kraja pomiril. Dvomljivec v njem se je oglašal naprej.

„Odnese ga k zdravniku.“

„Pravim ti, da je otrok zdrav.“

„Ampak dopoldne, ko si bila v službi, in sem ga zibkal, tu, v na-

slonjaču, se mi ni zdel čisto pravšen...“

„Zakaj?“

„Tipal je.“

„Tipal?“ se je delala žena, kot bi ne razumela, čeprav je po zvoku uje-la, kam meri.

„Pel sem mu. Tako kot mu večkrat pojem. In s prstom sem ga ščegetal pod brado. On pa je tipal na okrog, po naslonjaču, po prsih, se smejal in mi vtikal ročico pod pazduho.“

„In kaj bi hotel ti?“

„Tako je bilo, kot bi iskal mojo roko, ki ga je ščegotala pod brado. Tipal je za njo, pa je ni našel.“

„Molči!“

Zena je zakričala. Mož v naslonjaču, ki ga je bila ena sama prežavost, je slišal, kako je naslonila glavo na šipo. In z razbolelo ihto je kar naprej grebel po žerjavici lastnih dvomov:

„Nisi mi odgovorila.“

„Sto in stokrat si me že vprašal,“ je rekla ubito.

„In kaj potem?“

„To utruja.“

Slišal je šum njenega krila in potem korake. Sprehodi se je po sobi. Mož v naslonjaču pa je ostal negiben.

In ko je nekajkrat šla po sobi gor in dol, in videla, da v moževem obrazu še zmeraj čeni prežavost in da prisluškuje s svojim prirotenim sluhom njeni hoji, se je zbrala. Stopila je k naslanjaču in mu položila roko na ramo, da bi ga pomirila. Potem je, sklonjena nadenj, nad njegovo negibno glavo, ki je strmela v prazno, rekla:

„Sem ti povedala, kako je bilo včeraj na sprehodu?“

„Ne,“ je dahnil mož v pričakovanju.

„V parku sem sedela in ker je bilo toplo, sem ga dvignila iz vozička. In ko sem ga takole v naročju zibkala, je nenadoma dvignil ročico. Najprej nisem opazila. A ko je začel brcati z nogami — sam veš, kakšne debelušne nogice ima — in na ves glas kričati, sem postala pozorna nanj. In več, kam je kazal z ročico?“

„No?“ je rekel mož neučakano.

„Kazal je na vejico španskega bezga. Bil je rdeč, na pol razcvetel cvet. Sama sem ga spregledala, on pa ga je našel. In sploh: najraje ima rdečo barvo. Prav bojim se obleči rdečo bluzo. Kadar koli jo imam na sebi, je ves neugnan. Vso me obtipa in smeje se in kriči in potem jo hoče vtakniti v usta, da sem vsa slinasta in pomečkana. Zmeraj sem v zadregi, saj veš, da ne morem vsakomur razlagati, kako je najin otrok ves nor na rdečo barvo. In ljudje si lahko vse mogoče mislijo... Morda, morda je tudi tebe zato otipaval po prsih.“

„Ampak jaz nimam rdeče srajce.“

„Oh, norček, imaš pa zeleno. Saj ti pravim, da je ves nor na barve.“

„In kako je bilo s tistim rdečim cvetom španskega bezga?“

DOMISLICE

- Življenjski standard je tisto, kar moramo imeti, ker imajo tudi drugi.
- Zvito je kazati zagrenjenost, kadar za to ni nobenega razloga, in ne kazati je, kadar je zanjo na pretek povodov.
- Nenehen nasmešek pogostje odkriva lepe zobe kot dober značaj.
- Pijanci so pivci, ki so zapili svojo voljo.
- Ženska pamet je v njeni lepoti, lepota moža je v njegovi pameti.
- Vpliv je moč, za katero mislite, da jo imate, dokler je ne pričnete uporabljati.
- Največkrat je vzrok sovraštva zavest o lastni ne-moči.

„Moje drago dekle,“ je ljubezljivo rekel John J. Malone, znameniti pravnik, „sem vaš odvetnik. Lahko mi zaupate.“

Prestrašena mlada ženska je dvignila oči lešnikove barve, zasenčene s črnimi trepalnicami, nato pa je spet povsila glavo.

„In zapomnite si,“ je nadaljeval Malone, „da je navzoči doktor Cramer vaš psihiater. Njemu ste se že izpovedali... delno.“

Dekle ni dvignilo glave. Bila je zelo majhna, ljubka, z obrazom kot srce in z rjavimi, nako-dranimi lasmi.

Postavil jo bom pred poroto, je pomislil Malone, z dobrim motivom, pa bo vse v redu.

Doktor Cramer jo je potrepeljal po rami, da bi jo ohrabil. Bil je lep možakar, visok, z osivelimi lasmi.

„No, draga moja,“ je rekel. „Razložite Malonu, kaj se je zgodilo, kako in zakaj. Tukaj sva zato, da bi vam pomagala.“

„Navsezadnje,“ je povzel Malone, „nočeva vas spraviti za vse življenje v ječo.“ „Ali,“ je nadaljeval z namerno brutalnostjo, „na električni stol.“ Nato se je zasmejal in spremenil ton. „Nikar se ne vznemirjajte. Do danes še nobene stranke nisem izgubil.“

Dekle ga je pogledala in spregovorila. „Da, gospod Malone. Ustrelila sem moža. Morala sem to storiti.“

„Upam, da tega niste povedali na policiji,“ je krknil odvetnik. Bil je videti zelo vznemirjen.

„Doslej še nikomur nisem tega povedala. Ustrelila sem ga z njegovim revolverjem. Na skrivaj sem mu ga vzela in se nekaj tednov vadila v streljanju.“

Malonu je šel srh po telesu. Kazalo je, da gre za izgubljen primer. „Hočete reči,“ je

Kolobarji dima

vprašal, „da tega niste storili v afektu. Kot nekaj, kar se zgodi... kar tako?“

Vnovič je povsila glavo. „Umor sem skrbno pripravila, gospod Malone. Morala sem to storiti, razumete... morala...“

„Ampak zakaj?“ je vprašal Malone.

„Sicer bi bila znorela,“ je preprosto odgovorila.

No, to je že nekaj... za razumevajočo poroto. „Ampak zakaj?“ je vprašal Malone.

„Puhaj kolobarje dima skozi nos,“ je rekla in izgubila zavest.

Odvetnik je poklical paznika, nato pa je s hripavim glasom rekel doktorju Cramerju: „To je vse, kar sem hotel izvedeti.“

Uro pozneje je Malone v gostilni predlagal Cramerju: „Spijva še po en kozarček. Oba sva ga potrebna. Bil bi vam zelo hvaležen za strokovno razlago.“

Anekdote

Angleški državnik in pisatelj Benjamin Disraeli, ki je dal razglasiti kraljico Viktorijo za cesarico Indije, je kljub parlamentarnim opravkom še našel čas za pisanje romanov.

„Kadar želim prebrati lep roman,“ je dejal, „roman, ki mi je všeč, ki ga sam napišem.“

Voltaire je imel najbrž posebne razloge, da ni maral odvetnikov. Ob neki priložnosti, ko so se pomenkovali o pravih in odvetnikih, je dejal:

„Dvakrat v življenju bi kmalu prišel na boben — prvič, ko sem neko pravdo izgubil in drugič, ko sem neko pravdo dobil.“

Alexandre Dumas mlajši je v gledališču opazil, kako je neki gledalec zaspal ob uprizoritvi Soumetovega dela. Dumas pokaže avtorju tega gledalca in v šali pravi:

„Vidiš tistega reveža, ki spi? To je posledica vtisa, ki ga je tvoje delo napravilo nanj.“

Naslednjega dne so v istem gledališču igrali Dumasovo komedijo. Dumas je stal ob vhodu v parter in gledal po dvorani. V tem trenutku ga nekdo potrepja po rami. Za njim je stal Soumet in mu škodoželjno kazal na človeka, ki je nedaleč od njiju mirno spal.

„Poglej, dragi Dumas, tudi ob tvojih komedijah se lahko sladko spi.“

Dumasov sin pa meni:

„Motiš se, prijatelj, to je sinočni gledalec, ki se še ni zbudil!“

Slikar Tranquillo Cremona si je s prijateljem ogledoval slikarsko razstavo. Prišla sta do slike vplivnega slikarja-profesorja, ki ga je imel Cremona hudo v želodcu. Slika je predstavljala dečka s psom in profesorju vdani časopisi so pisali o njej kot o veliki mojstrovini. Prijatelj je z malce zlobnim namenom vprašal Cremono, kaj meni o sliki. Cremona je odgovoril:

„Tako se mi zdi, kot da je psa naslikal otrok, otroka pa — pes.“

zavesi, zajokal otrok.

Ta nenadni otroški glas je kot kamen vznemiril tih, globok tolmun njunih sanj. Površina je vzvalovala: žena je planila k vratom. S komolcem je sunila v polico, visečo na steni, in zbila vazo s suhimi rožami po tleh. Ni se zmenila za udarec in ne za črepinje. Stekla je k otroški posteljici in vzela otroka v naročje.

Mož v naslonjaču se je trdo oprl ob naslonjač in vstal. Potem je odšel s tipajočo hojo slepca proti polici. Sklonil se je in počasi, previdno pobiral med črepinjami suho cvetje. Nežno kakor sanje: cvet za cvetom.

Zena si je medtem, držeč otroka v naročju, s privajenimi gibi odpenjala bluzo. In ko je sedela ob spuščeni zavesi, ki je varovala otroka pred svetlimi brazdami sonca, zibkajočega se onstran, na modrem valovju neba, med čermi vetra, je z blagim materinskim gibom ponudila otroku zdravo, polno dojko.

In ker je otrok ni našel, je z drugo roko primaknila njegovo slepo glavico k sebi. Tako danes in še mnogo dni.

Psihiater je dvignil kozarček in vzdihnil. „Pred nekaj tedni me je prvič obiskala. Bila je podobna prestrašenemu otroku. Njena edina težava so bili kolobarji dima, ki jih je pihal njen mož. Potrudil sem se, da bi jo razvedril.“

Malone si je prižgal že drugo cigaro in rekel:

„Nadaljujte.“

„Vprašal sem jo, ali je pihal četverkotne kolobarje. Odkimala je. Vprašal sem jo, ali je pihal trikotne kolobarje. Spet je odkimala.“

Malone se je razburil.

„Ni porote na svetu, ki bi jo obsodila,“ je rekel. „Povejte do konca.“

„Vprašal sem jo, ali je pihal trapezoidne kolobarje. Odkimala je, nato pa je zajokala. Rekla je, Doktor Cramer, pihal je navadne kolobarje dima. Ampak pihal jih je skozi nos.“

Zdravnik je prekinil pripoved, da bi si prižgal cigareto.

„Poskušal sem jo pomiriti. Rekel sem ji: Drago dekle, nimate prav nobenega razloga za razburjanje. Na svetu živi na stolone, na tisoče moških, ki puhajo kolobarje dima skozi nos.“

Odvetnik je prikimal, „Strinjam se z vami.“

„Potem se je še bolj vznemirila.“ Doktor Cramer je vnovič vzdihnil. „Rekla je: Da, vem. Mogoče so na svetu moški, ki kadijo in puhajo kolobarje dima skozi nos. Ampak moj mož sploh ne kadil.“

ŠPORTNI VESTNIK

● München 75 V 1. delu SP prednost za Sovjetsko zvezo

28. povojno svetovno prvenstvo v hokeju na ledu skupine A v Münchenu je v prvem delu bilo brez presenečenj. V olimpijski športni dvorani sta favorita Sovjetska zveza in Češkoslovaška bolj ali manj zlahka odpravila s svojimi nasprotniki. Češkoslovaška je premagala najprej Poljsko s 5:0 (1:0, 3:0, 1:0), nato Švedsko s 5:2 (2:0, 0:0, 3:2) in Ameriko z 8:3 (3:3, 3:0, 2:0). 13-kratni svetovni prvak Sovjetska zveza je v prvih dveh tekmah prejel kar 9 zadetkov, kar je kazalo na slabo obrambo. Dobili so gole proti Ameriki (10:5) in Finski (8:4), Poljake pa je odpravil s 13:2 (3:0, 7:0, 3:2). Zanimivo je, da so Poljaki prav proti svetovnemu prvaku dosegli svoje prve zadetke svetovnega prvenstva. Tudi v spopadu hokejskih vesil med Sovjetsko zvezo in Češkoslovaško je izpadla senzacija. V igri, ki je trpela zaradi prevelike borbenosti in zaradi odločilnega karakterja, ki jo je imela igra, so sovjetski hokejisti premagali enakovrednega nasprotnika s 5:2 (0:1, 3:0, 2:1). Češkoslovaki, ki so na turnirju Izvestija dvakrat porazili svetovnega prvaka, se tokrat pred nasprotnikovimi vrati niso znašli in so kljub vodstvu 1:0 v prvi tretjini bili naposled odločno premagani.

Če govorimo o majhnem presenečenju, potem naj omenimo ameriško hokejsko reprezentanco, ki je s svojo hitro igro poživila münchensko SP. Ameriška reprezentanca si je nastop v skupini A priborila na lanskoletnem B turnirju v Ljubljani, kjer je zmagala brez poraza. Kljub temu, da pomeni nastop Amerike veliko pridobitev SP, pa bo v vprašanju obstoja v skupini A igrala taista reprezentanca veliko vlogo. Obstanek bodo odločile tekme s Poljsko, zgodi pa se lahko seveda brez nadaljnega, da bo v drugem delu SP v Düsseldorfu ena od obeh ogroženih reprezentanc poskrbela za „veliko senzacijo“.

Takole so se končale ostale igre:

Poljska — Švedska 1:10 (0:7, 0:0, 0:3), Amerika — Finska 4:7 (1:3, 1:2, 2:2), Amerika — Švedska 0:7 (0:3, 0:0, 0:4), Poljska — Finska 2:5 (0:1, 1:2, 1:2) in Finska — Švedska 0:1 (0:0, 0:0, 0:1).

Drugi del svetovnega prvenstva bo v Düsseldorfu in ima naslednji program:

- 12. 4. Poljska — ČSSR,
- Amerika — Sovjetska zveza,
- 13. 4. Švedska — Poljska,
- Finska — Amerika,
- 14. 4. ČSSR — Švedska,
- Sovjetska zveza — Finska,
- 15. 4. Amerika — ČSSR,
- Poljska — Sovjetska zveza,
- 16. 4. Švedska — Amerika,
- Finska — Poljska,
- 17. 4. Sovjetska zveza — ČSSR,
- Švedska — Finska,
- 18. 4. Amerika — Poljska,
- 19. 4. ČSSR — Finska,
- Sovjetska zveza — Švedska.

● Stipančič premagal svetovnega prvaka

Na velikem namiznoteniškem turnirju „Top-Twelve-Europe“ na Dunaju, kjer je nastopilo 12 najboljših namiznoteniških igralcev v Evropi, sta Kjell Johansson pri moških in Ann Christina Hellman pri ženskah poskrbela za popolno zmagovalstvo švedske odprave. Nekdanji evropski prvak Johansson je zmagal turnir z desetimi zmagami in le enim porazom sigurno pred jugoslovanskim vicešampionom Stipančičem (8 zmag : 3 poraze). Svetovni prvak Istvan Jonyer je sicer bil edini, ki je premagal švedskega mojstra, pa se je vendar s tremi porazi moral zadovoljiti s 3. mestom. Na Dunaju so vsi z zanimanjem pričakovali izid nove naklade svetovnoprvstvenega finala med Madžarom Jonyeru in Jugoslovancem Stipančičem. Tokrat se je jugoslovanski vicešampion oddolžil za poraz in Madžara premagal 3:1 (21:14, 11:21, 21:19, 21:17). Mesta za prvo trojico so bila razporejena sledeče: 4. Šurbek (Jug) 7:4; 5. Bengtsson (Sve) 7:4; 6. Orlovski (ČSSR) 5:6; 7. Secretin (Fra) 5:6; 8. Kunz (ČSSR) 5:6; 9. Sarhojan (SZ) 4:7; 10. Gergely (Madž) 3:8; 11. Stokarov (SZ) 3:8; 12. Boerszei (Madž) 1:10.

Pri ženskah so se za Hellmannovo uvrstili po vrsti Hendriksen (ZRN), Lottaler (Madž), Alexandru (Rom), Antonjan (SZ), Grofova (SZ), Fjedorova (SZ), Magos (Madž), Silhanova (ČSSR), Wetzler (ZRN) in Hirschmüller (ZRN).

Potovanje v Mauthausen ob 30-letnici zmage nad fašizmom

V teh dneh obhajamo 30-letnico zloma nacizma in s tem tudi osvoboditev preživelih zapornikov. Bil je to velik dan, ki ga nihče, ki je to doživel, ne bo pozabil. Bil je to za nas vse, posebno pa za one, ki so bili zaprti, začetek novega življenja.

Zato čutimo v sebi potrebo, da se v teh dneh spomnimo vseh tistih, ki niso imeli sreče, da bi dočakali ta dan. Vseh taborišč groze in smrti ne moremo obiskati, šli pa bomo v nekdanje KZ-taborišče

MAUTHAUSEN

Zveza avstrijskega odporiškega gibanja in borcev proti fašizmu (KZ-Verband) prireja izlet v Mauthausen z naslednjim sporedom:

- Sobota 3. 5. 1975: 14.30 ogled taborišča;
16.15 zbor nekdanjih KZ-larjev na „Apellplatz“, nato polaganje vencev, žalostinke;
17.00 zbori posameznih narodov pri svojih barakah, Avstrijci pri baraki 9.
- Nedelja 4. 5. 1975: 9.30 maša, nato prireditve raznih narodov;
11.15 zbiranje pri nekdanji bolniški baraki;
11.30 polaganje vencev, nato slavnostni govor zveznega predsednika dr. Rudolfa Kirchschlägerja.

Za prevoz skrbi podjetje Štefan SIENČNIK, Dobrla vas. Odhod v soboto 3. maja ob 4.30 uri iz Železne Kaple, ob 4.40 iz Žitare vasi, ob 4.50 iz Dobrle vasi, ob 5.00 iz Velikovca in ob 5.30 iz Celovca [kolodvor].

Stroški za vožnjo so plačani, zato udeleženci prispevajo le šil. 180.— za večerjo, prenočišče in zajtrk.

Prijave sprejema do 16. aprila 1975

AVTOPODJETJE ŠTEFAN SIENČNIK
9141 DOBRLA VAS - TEL. (0 42 36) 219

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

SOBOTA, 12. 4. 6.00 Jutranja telovadba — 8.10 Družinski obzorik — 9.00 V žarišču — 10.30 Lepa domovina — 11.05 Zeleni magazin — 13.30 Radijski svetovalec — 14.00 Voščila — 15.30 Petje in glasba iz Celovca — 16.00 Servis — 17.10 Pestro sobotno popoldne — 18.30 Kulturni magazin — 20.05 Vaša številka, prosim! — 22.10 Šport — 22.20 Plesna glasba po naročilu.

NEDELJA, 13. 4. 6.10 Igra na orgle — 8.15 Kaj je novega? — 9.00 Brezskrbno nedeljsko jutro — 10.30 „Kralj žeparjev“ — 11.00 Dopoldanski koncert — 13.15

Iz Mestnega gledališča — 13.45 Iz domovine — 14.30 Voščila — 16.00 „Grad Manicor“ igra — 17.05 Veselite se življenja — 18.15 Ljudske viže — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Veselo zaigrano — 20.05 Avstrijska rallye — 22.10 Šport.

PONEDELJEK, 14. 4. 6.00 Jutranja telovadba — 8.05 Oddaja za starejše ljudi — 9.05 Šolska oddaja — 9.30 Avstrijska narodna glasba — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.30 Z zve-nečo glasbo — 16.00 „Čudežna dežela glasba“ — 16.45 „Gostilna coprnica“ — 17.10 Kaj radi slišimo — 17.56 Oddaja zbornice obrtnega gospodarstva — 19.45 Mali zabavni orkester studia Salzburg — 20.05

AVSTRIJA 1

SOBOTA, 12. 4. 16.30 Rdeči avtobus — 17.00 Risati, slikati, oblikovati — 17.30 Pustolovščine v mavrični deželi — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Prizma — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.20 Šport — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.56 Šport — 20.15 Na tekočem traku — 21.45 Panor-patika — 22.05 Totem.

NEDELJA, 13. 4. 16.30 Oddaja z miško — 17.00 Listamo v silkancl — 17.20 Sosedje — 17.30 Viki in močni možje — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Glasbene šole — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.50 Šport — 20.15 Kraj dejanja — 21.45 Pogovor — 22.35 Poročila.

PONEDELJEK, 14. 4. 9.30 Oddaja za predšolske otroke — 10.00 Friderika von Barring — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 V kraljestvu divjih živali — 18.25 MI — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Šport — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Ponedeljski šport — 20.45 Ljudje s farme Shiloh — 21.45 Poročila.

TOREK, 15. 4. 9.30 Oddaja za predšolske otroke — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Michael iz Lönneberga — 18.25 MI — 18.50 Pregled sporeda — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Šport — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Panorama — 21.00 Teror v neki ameriški letnišnici — 22.30 Poročila.

SREDA, 16. 4. 9.30 Oddaja za predšolske otroke — 10.00 Šolska oddaja — 17.00 Začarani vrt — 17.30 Pinocchio — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Naslednji, prosim! — 18.25 MI — 18.50 Pregled sporeda

● Zadru petič uspelo

Pred dobrim tednom se je končalo v jugoslovanskih dvorinah 31. jugoslovansko košarkarsko prvenstvo. Naziv državnega prvaka je osvojila košarkarska ekipa Zadra, mojstrska lovorika pa je že peta, odkar igrajo Zadrčani v najvišji košarkarski ligi. Zadrčani so v 26 tekmah izgubili le eno prvenstveno tekmo in so z naskokom 6 točk sigurno zmagali pred Jugoplastiko. Končna lestvica zvezne košarkarske lige je tale: 1. Zadar (50), 2. Jugoplastika iz Splita (44), 3. Partizan, Beograd (38), 4. Crvena zvezda, Beograd (36), 5. Ra-botnički iz Skopja (26), 6. Olimpija Ljubljana (24), 7. Bosna iz Sarajeva (22), 8. Borac (22), 9. Radnički FOB (22), 10. Lokomotiva Zagreb (22), 11. Beograd (16), 12. Metalac iz Valjeva (16), 13. Vojvodina (14) in 14. Istra-vino iz Reke (10).

„Grad Manicor“ igra — 21.05 Evergreeni humorja — 21.30 Udarec za udarcem — 22.10 Šport.

TOREK, 15. 4. 6.00 Jutranja telovadba — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 9.05 Šolska oddaja — 9.30 Dunajska ljudska glasba — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.30 Veselo zaigrano — 14.45 Iz ljudskega življenja — 16.00 „Potovanja v Khotan“ — 16.45 „Gostilna coprnica“ — 17.10 Avstrijci o Avstriji — 17.56 Oddaja delavske zbornice — 18.00 Deželni razgledi — 19.06 Pesnikovanje v nar-ječju v okviru dunajske ljudske glasbe — 20.05 Kaj radi slišimo — 21.10 Iz koroškega glasbenega življenja — 22.10 Šport.

SREDA, 16. 4. 6.00 Jutranja telovadba — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 9.05 Šolska oddaja — 9.30 Avstrijska ljudska glasba — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.30 Na obisku pri koroških zborskih — 16.00 Za potrošnike — 16.46 „Gostilna coprnica“ — 17.10 V dunajski kavarni — 17.56 Oddaja kmetijske zbornice — 19.07 Avstrijska zborov-ska glasba — 19.30 Za prijatelja planin — 20.05 Sol-nograška srečanja — 21.30 Skoro perfektni umor — 22.10 Šport.

ČETRTEK, 17. 4. 6.00 Jutranja telovadba — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 9.05 Šolska oddaja — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.45 Koroške šege in navade — 16.30 Za ženo — 16.45 „Gostilna coprnica“ — 17.10 Zveneči operetni va-dič — 17.56 Oddaja sindikalne zveze — 19.07 Igrafo avstrijske pihalne godbe — 20.05 Lovska oddaja — 21.00 Humbert Fink diskutira — 22.10 Šport.

PETEK, 18. 4. 6.00 Jutranja telovadba — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 9.05 Šolska oddaja — 9.30 Lju-bezenske pesmi in plesi — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 14.30 Pridite in pojte — 14.45 Koroški avtorji: Michael Guttenbrun-ner — 16.15 Za mladino — 17.10 Za konec tedna — 17.56 Oddaja združenja industrialcev — 18.00 Deželni razgledi — 19.07 Dunaj, melodija mesta — 19.45 Hugo Strasserjev orkester — 20.05 Orkestrski koncert — 21.44 Maurice Ravel: Dva komada iz „Miroir-ov“ — 22.10 Šport.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“
v Pliberku vabi na

SKIOPTIČNO PREDAVANJE VZHODNA AFRIKA

v četrtek 24. aprila 1975 ob 20. uri v
novem hotelu Breznik v Pliberku.
Predavatelj: dr. Joško Buch

Prisrčno vabljeni!

SEJEM PLEMENSKE ŽIVINE

V torek 15. aprila ob 11.00 uri bo v
Lienzu sejem plemenske živine, za ka-
tere-ga je prijavljenih: 20 bikov pinc-
gavske in simodolske pasme, 50 krav
in telic pincgavske pasme, 50 krav in
telic simodolske pasme, 10 krav in telic
sivorjave pasme.

JUGOSLAVIJA

SOBOTA, 12. 4. 9.30 Šolska oddaja — 16.10 625 — ponovitev — 16.40 Košarka — 18.15 Obzorik — 18.30 Mozaik — 18.35 Otroški spored — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 Dnevnik — 19.50 Tedenski zunanjo-politični komentar — 20.00 Gledališče v hiši — 20.30 Vaš šlager sezone — 21.40 Moda za vas — 21.55 Dnevnik — 22.10 Barvna propagandna oddaja — 22.15 Pešaki.

NEDELJA, 13. 4. 8.55 Poročila — 9.00 17 trenutkov pomladi — 10.15 Otroška matineja — 11.10 Mozaik — 11.15 Kmetijska oddaja — 12.00 Poročila — 18.50 Moda za vas — 18.22 Vesolje 1999 — 19.10 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 Dnevnik — 19.50 Tedenski go-spodarski komentar — 20.05 Utonilo je sonce — 20.45 Kratak film — 20.55 Uveljavljanje narodne samobit-nosti — 21.25 Športni pregled — 22.00 Dnevnik.

PONEDELJEK, 14. 4. 8.10 Šolska oddaja — 16.15 Ho-kej ČSSR — Švedska — 18.25 Čevljar in njegovi po-močniki — 18.40 Osnove dietne prehrane — 19.00 Od-ločamo — 19.10 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 Dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.05 Zbo-gom, Thomas — 21.40 Kulturne diagonale — 22.10 Dnevnik.

TOREK, 15. 4. 8.10 Šolska oddaja — 16.35 Madžar-ski dnevnik — 17.30 Veverica in indijanček — 17.40 Spoznavajmo glasbo — 18.00 Obzorik — 18.15 Tu-tankhamon — 18.40 Mozaik — 18.45 Ne prezrite — 19.10 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 Dnev-nik — 20.05 Diagonale — 20.55 Barvna propagandna oddaja — 21.00 Brata Lautensack — 21.50 Dnevnik.

SREDA, 16. 4. 8.10 Šolska oddaja — 16.20 Viking Viki — 16.45 Mozaik — 16.50 Nogomet Irska: Jugosla-vija — 18.45 Fest 75 — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 Dnevnik — 20.05 Film tedna: Pesem na prelazu — 21.35 Miniature — 21.50 Dnevnik.

ČETRTEK, 17. 4. 8.10 Šolska oddaja — 16.15 Hokey SZ: ČSSR — 18.30 Barvna risanka — 18.40 Zaspanka Andreja — 19.10 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 Dnevnik — 20.05 17 trenutkov pomladi — 21.15 Kam in kako na oddih — 21.25 Četrtekovi razgledi — 21.55 Dnevnik.

PETEK, 18. 4. 8.10 Šolska oddaja — 16.35 Madžar-ski dnevnik — 17.20 Pisani svet — 17.55 Obzorik — 18.10 Ansambel Francija Miheliča — 18.35 Mozaik — 18.40 Spoznavajmo otrokov svet — 19.10 Barvna risan-ka — 19.20 Cikcak — 19.30 Dnevnik — 19.50 Tedenski notranjopolitični komentar — 20.05 Bumerang — 21.30 Propagandna oddaja — 21.35 625 — 22.10 Dnevnik.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih orga-nizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; ureadništvo in upra-va: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32-5-50 — Tiska: Založništva in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec — Borovlje.